

Onderwerp : Zienswijze quasi inbesteden stichting de GKB 1-1-2025
Zaaknummer : 1969193245
Verantwoordelijk
portefeuillehouder: Richard Lamberst
Bijlagen : 1. Ontwerp-besluit tot quasi inbesteden schuldhulpverleningsdiensten bij
stichting de GKB per 1-1-2025

✿ **Voorgesteld besluit**

1. Het ontwerp-besluit tot quasi-inbesteden bij stichting de GKB per 1-1-2025 ter uitvoering van de wettelijke taak tot schuldhulpverlening (bijlage 1) ter kennisname aan te nemen en;
2. Geen wensen en bedenkingen in te dienen tegen het voornemen van het college om deel te nemen aan een nieuw op te richten stichting de GKB die taken op het gebied van schuldhulpverlening gaat uitvoeren.

✿ **Inhoudelijke toelichting**

Aanleiding

In het beleids- en uitvoeringsplan integrale schuldhulpverlening 2022-2025 is besloten dat onze wettelijke taak¹ tot tweedelijns schuldhulpverleningsdiensten belegd wordt bij de GKB Assen. Daartoe is een subsidieovereenkomst gesloten met de GKB Assen. Onze gemeente is de enige met deze constructie. Andere gemeenten hebben hun schuldhulpverleningsdiensten belegd middels een DVO of in een GR. GKB Assen is onderdeel van een Gemeenschappelijke Regeling (GR) met de gemeenten Assen, Meppel en Hoogeveen.

De gemeenten van de GR van de Kredietbank Drenthe waren al enige jaren aan het onderzoeken, hoe een onrechtmatigheid in verband met het aanbestedingsrecht en een onevenredige verdeling van de financiële risico's kon worden opgeheven. Hoewel de gemeenschappelijke regeling GKB aan totaal 14 gemeenten diensten levert, dragen alleen de drie GR-gemeenten de financiële risico's. Op basis van een juridische - en een financiële analyse van de GKB is op 4 juni 2024 door het Algemeen Bestuur van de GKB gekozen voor verzelfstandiging van de GKB in de vorm van een stichting. Dit houdt in dat de gemeenschappelijke regeling van de Kredietbank Drenthe (GR) per 1 januari 2025 ophoudt te bestaan en dat per genoemde datum de Stichting de GKB de werkzaamheden gaat voorzetten.

Dit betekent dat de subsidierelatie komt te vervallen per 1-1-2025 en wij een keuze dienen te maken hoe wij de wettelijke taken op een vervangende wijze gaan afnemen.

Rol en bevoegdheid gemeenteraad

Conform artikel 160 lid 2 gemeentewet is het college bevoegd tot het toetreden tot stichtingen, maar niet nadat de gemeenteraad een ontwerp-besluit (bijlage 1) is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Raadsactiviteit

In de eerste helft van oktober 2024 neemt de GKB Assen en een notaris uw raad mee in de ontwikkeling van ontmanteling GR en verzelfstandiging naar stichting de GKB. Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

¹ Op grond van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs)

Voorgenomen ontwerpbesluit college

Toetreden tot de stichting met de diensten zoals deze in voorgaande jaren zijn afgenomen en de extra dienst 'begeleiding en coaching' (gelet op landelijk actieplan basisdienstverlening)

In lijn met de inkoop leidraad² specialistische schuldhulpverlening, de subsidiebesluiten en het beleids- en uitvoeringsplan integrale schuldhulpverlening 2022-2025 kunnen we besluiten tot toetreden in de stichting met afname van de diensten zoals destijds bepaald. Om beter te kunnen sturen en de doorwerking van de tariefsverhoging te beperken hebben we kritisch gekeken naar de (omvang en noodzaak van) bestaande diensten die we afnemen. Deze blijven dezelfde maar met dien verstande dat we de duur van budgetbeheer voor nieuwe instroom limiteren op 36 maanden tenzij er motiverende redenen zijn om dit langer door te laten lopen, al dan niet in een lichtere vorm van budgetbeheer. En we met de operationalisering van het Plinkr Platform na 1 april 2025 enkel nog beperkte intakes zullen afnemen in plaats van (meer kostbare) integrale intakes.

Tevens zijn we voornemens om in lijn met het landelijk actieplan basisdienstverlening de nieuwe dienst coaching en begeleiding af te nemen van de stichting de GKB (tot max € 20.000). Met een begeleidingstraject wordt samen met de inwoner gewerkt aan financiële gezondheid. Zo kunnen inwoners na afronding van het traject zo goed mogelijk zelf verder en voorkomen we terugval.

We verwijzen uw raad naar het ontwerp-besluit in bijlage 1 voor alle overwegingen die geleid hebben tot dit voorgenomen besluit.

Consequenties ontwerpbesluit

Contractueel

De consequentie is dat we per 1-1-2025 onze wettelijke taak tot schuldhulpverlening conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) belegd hebben bij een NVVK aangesloten stichting. We treden toe tot de stichting voor ten minste 3 jaren, welke telkens verlengd wordt met 3 jaren tenzij we opzeggen. Dit is mogelijk met een opzegtermijn van 12 maanden en vervolgens een uitdientermijn van 2 jaren of afkoop van diensten ter grootte van die 2 jaren. De tariefsverhogingen, voor zover deze niet uitstijgen boven de prijsindex arbeidskosten-ontwikkeling en prijsindex materiële kosten over de maand mei van het lopende jaar, kunnen van rechtswege worden doorgevoerd. Over andere prijsstijgingen wordt besloten door de Raad voor Publiek Belang. We nemen als gemeente zitting in de Raad voor Publiek Belang. De Raad voor Publiek Belang streeft ernaar om besluiten met consensus van alle leden te nemen. Indien geen consensus bereikt wordt, kan de Raad van Publiek Belang ook besluiten nemen met twee derde meerderheid van stemmen.

Financieel

Om een duurzame financiële bedrijfsvoering te verkrijgen heeft de GKB in 2024 de tarieven van hun diensten herijkt en verhoogd. Westerkwartier is hier nog niet mee geconfronteerd, omdat wij een subsidierelatie hadden met maximering van tariefsverhogingen. Per 2025 zijn wij gehouden aan deze verhoogde tarieven. Deze lijken marktconform met de tarieven van alternatieve aanbieders.

Naast de tariefsverhoging is tegelijk sprake van een toename van aanmeldingen bij de tweedelijns schuldhulpverlening. De verwachting is 140 aanmeldingen in 2025 ten opzichte van 100 aanmeldingen in 2023.

De tariefsverhoging in combinatie met de toename van dienstverlening betekent een structurele uitzetting van de kosten welke voor een deel opgevangen worden binnen de daartoe bestemde dekking. Ons gekozen scenario betekent een tekort van € 83.000 op deze dekking. We hebben onderzocht in hoeverre deze meerkosten zich financieel terug kunnen verdienen. We verwachten vanaf 2026 een besparing op budgetbeheer te kunnen realiseren van € 21.600. Hierdoor gaat het tekort in 2025 € 83.000 bedragen en vanaf 2026 € 61.400. We hebben besloten deze kosten eveneens te dekken uit de gelden van CUP armoede.

² bijlage 2 van collegebesluit in zaaknummer 196967749 dd 31 augustus 2021

De consequentie is dat met dit besluit in 2025 € 38.000 beschikbaar is voor de vertaling van de visie armoedebeleid naar een plan van aanpak, en per 2026 structureel € 60.000. (vanuit de CUP-middelen is eerder al besloten tot structurele dekking van € 25.000 voor aanpassing minimabeleid, € 55.000 voor verhoging subsidie Humanitas en € 14.000 voor de ouderbijdrage peuteropvang). In het plan van aanpak zullen wij verschillende maatregelen presenteren met kosten, waarbij binnen de beschikbare financiële kaders keuzes worden gemaakt.

Financieel

Het bovenstaande vertaalt zich in het volgende financiële overzicht:

2025 Integrale Schuldhelpverlening	2024	2025
GKB DVO 2 ^e lijns schuldhelpverlening	€ 416.700	€ 600.000
Eerstelijns schuldhelpverlening (via Sociaal Werk de Schans)	€ 277.324	€ 277.324
Software vroegsignalering	€ 20.000	€ 20.000
NSR	€ 8.335	€ 8.600
Plinkr Platform	Uit preventiebudget	€ 10.000
Preventiebudget	€ 30.000	€ 30.000
A. Totaal benodigd	€ 752.359	€ 946.000
Dekking in begroting		
Schuldhelpverlening (663055/438900)	€ 425.355 plus € 335.000	€ 380.395 *
Voorstel Inzet CUP Armoede (608010/438096)		€ 335.000 + € 83.000
Indexatie OVA 2025 (5,2)/608010/438095)		€ 39.541
Stelpost Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden (663055/438097)		€ 108.000
B. Totale dekking	€ 760.395	€ 946.000
Verschil	€ 8.000	€ 0

Toelichting

*In 2024 is er in de begroting rekening gehouden met een bedrag van circa € 45.000 voor kosten van bijzondere bijstand ten behoeve van bewindvoering (door de GKB Assen). Deze kosten horen te drukken op de post bijzondere bijstand. Daarom verwerken we deze begrotingswijziging per 1-1-2025 waarbij we € 45.000 van de kostenplaats schuldhelpverlening overhevelen naar de post bijzondere bijstand. Dat maakt dat de begrotingsdekking verlaagd is met € 45.000.

A. Totaal benodigd

Toename inwoners met hulpvraag en diensten

De begroting is gebaseerd op een toename van de af te nemen diensten. Gedurende 2024 zien we een stijging van inwoners die verwezen worden naar de specialistische schuldhelpverlening. Eerdere jaren was sprake van gemiddeld 100 aanmeldingen jaarlijks. In juni 2024 zitten we echter al op 70 aanmeldingen. Voor 2025 worden de aantallen aanmeldingen geraamd op 140. Deze toename is een landelijke trend en is juist een beoogd effect van de impulsen vanuit het kabinet. Het kabinet wil het aantal mensen in armoede en met (problematische) schulden sterk terugdringen.

De ambitie is om:

- Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede in 2025 te halveren (ten opzichte van 2015);
- Het aantal personen in armoede en het aantal huishoudens met problematische schulden in 2030 te halveren (ten opzichte van 2015).

De aanpak³ bouwt voort op het actieplan Brede Schuldanaanpak. Daartoe worden doorlopend maatregelen ontwikkeld en doorgevoerd die op de verschillende situaties inspelen. Zo verhoogt vroegsignalering het bereik en helpt het voorkomen dat enkelvoudige schulden problematisch worden. Zo vergroot het waarborgfonds het gebruik van een saneringskrediet, wat bijvoorbeeld samen met de verkorting van de wettelijke schuldentermijn van 36 naar 18 maanden, de toeleiding en doorloop in schuldhelpverlening vergroot. In dat opzicht is de toename van aanmeldingen en inzetten van regelingen een gunstige ontwikkeling opdat het doel is dat meer inwoners daarna verlost zijn van een problematische schuldensituatie.

Tariefsverhoging diensten stichting de GKB

In 2024 heeft de GKB Assen voor hun DVO en GR gemeenten een forse tariefsverhoging doorgevoerd. Dit verklaren zij door te stellen dat de tarieven en (tijds)investering niet meer in balans waren en zij in de transformatie naar een verzelfstandigde stichting een gezonde, duurzame en stevige bedrijfsvoering moesten inrichten. Vanwege onze meerjarige subsidierelatie is onze begroting (ook in 2024) in lijn gebleven met de situatie zoals voorgesteld in 2021/2022. Onze subsidierelatie maximeerde de tariefstijging tot de OVA indexatie. Echter worden we per 2025 wel geconfronteerd met de verhoogde tarieven

B. Dekking in begroting

Schuldhelpverlening: Structureel is € 425.355 begroot. In 2024 is hier € 335.000 aan CUP-middelen toegevoegd. Vanaf 2025 wordt hiervan € 45.000 naar bijzondere bijstand verplaatst.

Inzet CUP Armoede: In het collegeuitvoeringsprogramma is structureel € 550.000 opgenomen voor Integraal armoedebeleid. In 2023 en 2024 is hiervan € 335.000 incidenteel ingezet voor schuldhelpverlening. We stellen voor om dit bedrag structureel in te zetten voor schuldhelpverlening. Bovendien besluiten we de meerkosten ad. € 83.000 in 2025 en per 2026 € 61.400 ook structureel te dekken uit de middelen CUP armoede.

Indexatie OVA: Voor € 39.500 doen we een beroep op de stelpost indexatie. De indexatie is gebaseerd op de eerdere contract-afspraken, te weten OVA.

Stelpost dienstverlening: In de meicirculaire 2024 is structureel € 108.000 aan extra middelen beschikbaar gekomen voor aanpak armoede en schulden. In afwachting van nadere besluitvorming zijn deze middelen in onze begroting als stelpost opgenomen.

☀ Proces

Na het geven van uw zienswijze op ons ontwerp besluit, heroverwegen wij -indien nodig- het voorgenomen ontwerp-besluit.

het college van burgemeester en wethouders

A. van der Tuuk, burgemeester

R. Kleijnen, secretaris

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schulden/schulden-aanpakken> en Kamerbrief over derde voortgangsrapportage aanpak geldzorgen, armoede en schulden van 25 juni 2024

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Westerkwartier,

Gelezen het voorstel Quasi-inbesteden schuldhelpverlening stichting de GKB van 10 september 2024,

Besluit:

1. Het ontwerp-besluit tot quasi-inbesteden bij stichting de GKB per 1-1-2025 ter uitvoering van de wettelijke taak tot schuldhelpverlening (bijlage 1) ter kennisname aan te nemen en;
2. Geen wensen en bedenkingen in te dienen tegen het voornemen van het college om deel te nemen aan een nieuw op te richten stichting de GKB die taken op het gebied van schuldhelpverlening gaat.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Westerkwartier,
d.d. 16 oktober 2024.

A. van der Tuuk
Voorzitter

O. de Vries
Griffier